

เหตุการณ์อัศจรรย์ เมื่อรัชกาลที่ 4 เสด็จสวรรคต เกิดอะไรขึ้นบ้าง

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4

ผู้เขียน ปติवलดา บวรศักดิ์

เผยแพร่ วันอาทิตย์ที่ 29 มิถุนายน พ.ศ.2568

เหตุการณ์อัศจรรย์ เมื่อรัชกาลที่ 4 เสด็จสวรรคต เกิดอะไรขึ้นบ้าง?

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 เสด็จสวรรคตในวันพฤหัสบดี ที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2411 ในวันนี้มีข้อมูลเล่าว่า เกิดเหตุการณ์อัศจรรย์ เมื่อรัชกาลที่ 4 เสด็จสวรรคต ดังปรากฏใน “อภินิหารการประจักษ์” โดยสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ สมเด็จพระสังฆราชไทย พระองค์ที่ 8

พระองค์ทรงเล่าไว้ว่า... “เย็นพลบวันนั้น ดาวพฤหัสบดีใกล้จันทร์ ช่วงโชติหนักหนา เลือกว่าเห็น ดาวหางขึ้นมา ชื่อทิศเวลา เสียงแย้งกันไป ว่าทางกว่าศอก เห็นเข้าตกใจ อยู่ริมดาวใหญ่ ดวงหนึ่งเปนสำคัญ เลือกว่าเห็น ที่ยอดสุทธาสวรรย์ เหมือนดวงพระจันทร์ สามวงซ้อนเรียง เบนเถาขึ้นไป เมื่อกาลจวนใกล้ ในวันใกล้เคียง มหาธนูขึ้น ทิศบูรพ์โค้งเฉลียง อุกกาบาตตกเคียง ปรากฏพิรุณันท์

เมื่อบายเย็นแล้ว บาทบทยำเนียง ไพเราะเพราะเสียง อ่านขึ้นสลดใจ กับเครื่องนมัสการ พนักงานนำไป บูชาสงฆ์ใช้ ที่ในปวารณา แสดงปฏิญาณ แต่ต้นเดินมา แล้วขอขมา ในที่สุดกาล แล้วลาพระสงฆ์ ที่ได้ฟังอ่าน ด้วยราชโองการ ดังนี้อ่านแสดง”

ทั้งยังกล่าวต่อไปว่า

ภาพประกอบ – พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 (ถ่ายโดย John Thomson)

“ท่อมเศษวันนั้น ท้องฟ้าแปนควัน หมอกกลุ่มโต ใช้น่าน้ำค้าง หมอกหลงเหลือใจ บูราณว่าไว้ ทุมเกตุเกิดมี แลดู
ท้องฟ้า เตี้ยต่ำเต็มที ดวงพระจันทร์นี้ แดงคล้ำหมองไป ครั่งถึงเวลา พระสงฆ์ปวารณา เสด็จสวรรคาลัย สม
กับเหตุเดิม ที่ได้ตรัสไว้ วันเพ็ญนี้ไซ้ ก็เหมือนวันเดิม เปนอัศจรรย์ใหญ่ ควรทำในใจ ไว้เชิดชูเฉลิม พระเกียรติ
ต่อไป

มาแปนขึ้นได้ เหมือนพระวาทาเดิม ถูกกาลเวลา ไม่ต้องเพิ่มเติม ควรสรรเสริญเสริม เกียรติคุณความดี คำหนึ่ง
ข้างเช้า ภูมิเทพยเจ้า ที่ปถมเจดีย์ เจ้าสิงหนิงมอญ มาแสดงด้วยดี พระสุธรรมไมตรี ถามว่าอย่างไร ว่าเราจะมา
บอกให้รู้ไว้ ตัวเรานี้ไซ้ อยู่มาช้านาน ที่พระปรางค์เจดีย์ เปนที่นมัสการ วิตกรำคาญ ถึงพระราชา เราเข้าไป
เยี่ยม พอถึงเวลา ผุ่งเทพคณา ลงมารับไป

เวลายามเศษ แห่ห้อมล้อมไสว สมเด็จพระจอมไทย ขึ้นทรงวอทอง ทองเงินอีกอัน มารับท่านั้น ด้วยวอทั้งสอง พา
ไปส่งขึ้น บนปราสาททอง มียอดสิบสอง กว้างใหญ่ไพบูรณ์ แล้วพาลอยไป ยิ่งแลยิ่งไกล ลิบลิบลับสูญ เรากลับ
ออกมา บอกให้รู้มูล เหตุท่านสมบุรณ์ สุกติทางไป เหตุนี้อัศจรรย์ สำคัญโตใหญ่ เพราะช้วนนำไป ถึงในสิบโมง
เร็วเกินคนนั้ก เห็นจักไมโกง เวลาท่อมโมง ก็ถูกต้องกัน

เสียดายท่านรีบ เสด็จเร็วไปสวรรค พระคุณมหันต์ แก่หมู่ราษฎร ให้สัตว์เย็นสว่าง ทั่วทุกคน เปรียบเหมือน
จันทร์ ในวันบุรณ์มี ที่นี้จักมีด ไม่เห็นรัศมี แสงสว่างเช่นนี้ มาลับสูญไป ท่านมีพระคุณ แก่สัตว์มากใหญ่ ไม่
เลือกว่าใคร ถ้วนทั่วทุกคน พนะชนม์ท่านั้น สองหมื่นสามพัน สามร้อยเศษพัน ขึ้นไปห้าสิบเก้า ถูกคราวสุรย์
คน เกิดไข้เผลาลน เสด็จสวรรคาลัย

รัชกาลของท่าน นับได้หกพัน สามร้อยแปดสิบ กับเศษห้าสิบ ครบถ้วนลงใน วันปวารณาใหญ่ เดือนสิบวันเพ็ญ
ในศักราช ๑๒๓๐ ปีมโหฬารศักราช”

นี่จึงเป็นเหตุการณ์อัศจรรย์ เมื่อรัชกาลที่ 4 เสด็จสวรรคตนั่นเอง

อ้างอิง :

ปราชญ์ ศรีทอง (บรรณาธิการ). จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔ สวรรคต วันสุดท้ายของกษัตริย์นักปราชญ์.
กรุงเทพฯ: มติชน, 2547.

เผยแพร่ครั้งแรกในระบบออนไลน์เมื่อ 30 ตุลาคม 2567

https://www.silpa-mag.com/history/article_142189